

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-2450/22-S

Název	Dětský domov se školou, základní škola a školní jídelna, Liběchov, Rumburská 54
Sídlo	Rumburská 54, 277 21 Liběchov
E-mail	reditel@ddslibechov.cz
IČO	49 518 879
Identifikátor	600 027 872
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Petra Šumová
Zřizovatel	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Místo inspekční činnosti	Rumburská 54, Liběchov
Inspekční činnost na místě	6. 12. až 8. 12. 2022

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace (dále „školské zařízení“ nebo „zařízení“) vykonává činnost dětského domova se školou (dále „domov“), základní školy (dále „škola“) a školní jídelny.

Do dětského domova se školou jsou zařazovány děti s nařízenou ústavní výchovou, které plní povinnou školní docházku.

K datu inspekční činnosti bylo v domově evidováno celkem 24 dětí, z toho 16 bylo přítomno fyzicky. Dvě děti byly na útěku a šest dětí mělo povolený pobyt mimo zařízení. Výchovně vzdělávací činnost probíhala ve čtyřech rodinných skupinách.

Základní škola poskytuje vzdělávání podle Školního vzdělávacího programu s motivačním názvem „Výchovou k vědomostem“. K termínu inspekční činnosti škola vzdělávala 13 žáků sedmého až devátého ročníku ve dvou třídách. Tři žáci navštěvují základní školu mimo zařízení.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepce zařízení vychází z analýzy jeho vývoje, z dosažených pozitivních výsledků a současně reflektuje i nesplněné cíle. Ředitelka zařízení při plánování své činnosti vychází z koncepčních záměrů a uložených opatření, které jsou dále rozpracovány, pravidelně aktualizovány a průběžně vyhodnocovány jednak v plánech výchovně vzdělávací činnosti a jednak v programech rozvoje osobnosti dítěte (dále „PROD“). Ředitelka vhodně delegovala část pravomocí pro řízení školy na zástupce pro vzdělávání a některé organizační, finanční a kontrolní pravomoci k řízení dětského domova se školou na vedoucího vychovatele. Vnitřní informační systém je funkční, je založen na elektronickém systému a na osobním kontaktu jednotlivých aktérů vzdělávání a výchovy. Učitelé úzce spolupracují se skupinovými vychovateli, informace o vzdělávání žáků včetně hodnocení výsledků vzdělávání získávají vychovatelé a vedení zařízení každý den na společných setkáních. Společně na týdenních schůzkách vyhodnocují úroveň poskytované výchovně vzdělávací péče vychovatelé a odborní pracovníci (psycholog, etopedka) a výsledky jsou pak promítány do každodenních činností s dětmi. Zákonní zástupci získávají informace o svých dětech telefonicky a při osobních jednáních.

Školské zařízení má velmi dobré prostorové a materiální předpoklady pro realizaci školních vzdělávacích programů, které se postupně daří dále zlepšovat. Prostory rodinných skupin jsou přizpůsobeny běžným bytovým jednotkám a poskytují dětem příležitosti k získávání dovedností spojených s chodem domácnosti. Děti v zařízení mají prostor, kde si mohou uchovávat své osobní věci uzamčené s možností volného přístupu k nim. Pro zájmové činnosti je k dispozici tělocvična, cvičná kuchyň, hudebna a keramická dílna. Děti připravující se na budoucí povolání mají v prostorách možnost bydlet samostatně a mohou tak získávat sociální, finanční a pracovní kompetence potřebné po odchodu ze zařízení.

Pedagogické činnosti ve školském zařízení zajišťuje stabilizovaný tým převážně odborně kvalifikovaných pedagogů. Z dvou vychovatelů bez odborné kvalifikace si jeden vzdělání aktuálně doplňuje studiem speciální pedagogiky. V pedagogickém týmu školského zařízení působí kvalifikovaný etoped a nově se podařilo získat psychologa. K výrazné personální obměně došlo v minulém školním roce v základní škole, kde se i přes snahu vedení nepodařilo zajistit pedagogy s odbornou kvalifikací. Pětičlenný tým učitelů doplňuje asistent pedagoga působící na základě doporučení školského poradenského zařízení. Ředitelka podporuje další průběžné vzdělávání pedagogů a vytváří pro něj podmínky. Po vyhodnocení výsledků hospitační činnosti, podle aktuálního stavu odborné kvalifikovanosti pedagogů a v neposlední řadě i na základě osobních preferencí pedagogů každoročně sestavuje plán dalšího vzdělávání, jehož plnění je po skončení školního roku vyhodnocováno. Z důvodu složité epidemiologické situace v posledních dvou letech bylo další vzdělávání částečně omezeno.

Pravidla zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí jsou zakotvena v interních dokumentech školského zařízení. Děti jsou seznamovány s bezpečnostními riziky při jejich přijetí do zařízení a dále jsou průběžně upozorňovány na pravidla bezpečného chování v areálu zařízení i mimo něj.

Školní jídelna poskytuje dětem celodenní stravu. Po dohodě si v některých dnech (většinou víkendy) připravují vychovatelé pokrmy za pomoci dětí, což pozitivně ovlivňuje jejich přípravu na zvládnutí běžných každodenních prací v běžném životě mimo zařízení. V rámci plného zaopatření je dětem zajištěna pestrá strava s dostatkem ovoce a zeleniny. Pitný režim mají k dispozici celodenně.

Hlavním zdrojem příjmu školského zařízení jsou dotace poskytnuté ze státního rozpočtu na mzdové a provozní neinvestiční výdaje a další finanční prostředky získané zejména zapojením do projektů, z darů a v neposlední řadě také provozováním doplňkové činnosti.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Odpolední činnosti probíhaly podle týdenních plánů, které korespondovaly s nastaveným ročním plánem výchovně vzdělávacích činností a školního vzdělávacího programu (dále „ŠVP“). Důraz ve výchovně vzdělávací oblasti byl kladen na získání kompetencí, které dětem umožní dobré společenské zařazení a samostatný život. Důležitým aspektem rodinných skupin je poskytování takové míry autonomie, aby se každodenní život dětí co nejvíce přibližoval životu běžné domácnosti. Učí se samostatně hospodařit se svými peněžními prostředky, plánovat, nakupovat a provádět běžné sebeobslužné práce spojené s chodem v rodinném prostředí, např. praní, žehlení a běžný úklid.

Během hodnocené činnosti rodinných skupin vychovatelé uplatňovali především obvyklé formy a metody práce. Posilování zodpovědnosti a samostatnosti dětí pro začlenění do běžného života je promyšlené a probíhá také v úzké spolupráci dětí, vychovatelů a odborníků (etopedka, psycholog). Účelem těchto cílených aktivit je pozitivní motivace dětí a korekce nevhodných forem chování. Vychovatelé vycházeli v hodnocených činnostech ze znalostí osobnostních charakteristik dětí, respektovali jejich tempo a přistupovali k nim empaticky. Při komunikaci s vychovateli vyjadřovaly děti vlastní názor a většinou respektovaly názor druhých, což se pozitivně projevovalo přívětivou atmosférou v rodinných skupinách. Ke svému hodnocení, popřípadě k jiným záležitostem, které se jich týkaly, se měly možnost vyjadřovat, nebyly omezovány v přijímání návštěv ani ve vycházkách a dovolenkách. Vlastní sebehodnocení dětí či jejich vzájemné hodnocení probíhalo v hospitovaných činnostech spíše výjimečně.

Všechny hospitované hodiny byly velmi dobře připravené. Výrazný byl důsledný přístup učitelů k žákům. Pedagogové intenzivně podporovali výuku v oblastech dovedností a postojů v souladu s potřebami žáků. Výuka byla podporována názornými pomůckami, včetně výpočetní techniky. Velmi dobře byla nastavená pravidla, která žáci většinou dodržovali a v hodinách se nevyskytovaly významné kázeňské problémy. Žáci se na učitele obraceli s důvěrou, přiměřeným způsobem diskutovali a většinou projevovali zájem o probírané učivo. Ve většině hodin byly dostatečně využívány aktivizační metody. U některých, hlavně začínajících pedagogů, byl patrný nedostatek pestrých metod a forem práce. Účelné sebehodnocení žáků probíhalo v malé míře. Učitelé poskytovali většině žáků zpětnou vazbu, která byla využitelná k jejich dalšímu učení. Výrazným prvkem ve všech sledovaných hodinách byl individuální přístup k žákům podle jejich schopností i aktuálních možností. Ojedinele převládala frontální výuka s pasivní účastí žáků, která nebyla příliš efektivní.

Velmi dobře byla ve všech hodinách rozvíjena osobnost žáků. Výraznou motivací a vhodnými příklady z běžného života bylo posilováno jejich sebevědomí a zájem o spolupráci.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Strategie hodnocení dětí v zařízení je systematická, je prováděná pravidelně a účelně všemi pedagogickými pracovníky podle kritérií a pravidel nastavených ve vnitřním řádu. Chování dětí je v zařízení hodnoceno slovně každý den vychovatelem a pro přehlednost je zařazeno do hodnotícího stupně (čtyři hodnotící stupně). Pokud dítě plní své povinnosti (první a druhý stupeň) přináší to pro něho výhody, které může čerpat. Možnost získat výhodu se tak odvíjí od plnění povinností, respektování zadaných úkolů, sociálních pravidel a hodnocení ve škole. Pokud povinnosti nepochybně (třetí a čtvrtý hodnotící stupeň) nezískává výhody, popř. je omezen v některých atraktivních činnostech. Systém je přehledný a inspektoři oslovené děti mu rozuměly. Zařízení v rámci motivačního programu důsledně odměňuje pozitivní změny v chování dětí a jejich aktivitu formou volných vycházek, finančních odměn a účasti na mimořádné akci. Jednou týdně probíhají společné hodnotící komunity skupin. Děti mají možnost se ke každému hodnocení vyjádřit, čímž jsou posilovány jejich komunikativní kompetence a jsou tak přirozeně vedeny k sebereflexi. Rozborem týdenních programů a PROD bylo ověřeno, že s nastavenými cíli jednotlivých dětí pracují hlavně psycholog, etopedka a klíčový pracovník (většinou vychovatel dané rodinné skupiny), přičemž tyto korespondují s nastavením týdenních plánů rodinných skupin, které podporují individuální výchovné cíle jednotlivých dětí.

Oblast prevence rizikového chování, zpracovaná do konkrétního preventivního programu, komplexně zahrnuje možné oblasti negativních projevů dětí. Velký důraz je kladen na problematiku užívání návykových látek, šikanování, agresivity, krádeží a vulgárního chování. Důležitou roli hraje aktivní zapojení dětí do preventivních aktivit s ohledem na jejich individuální potřeby a aktuální zdravotní stav.

Školní poradenské pracoviště je tvořeno výchovným poradcem, metodikem prevence, etopedkou a psychologem. Každý týden pobíhá pravidelná odborná porada, na které jsou projednávány aktuální individuální potřeby dětí a žáků, jsou vyhodnocována podpůrná opatření, sledovány jejich pokroky. Následně jsou přijímány strategie pro další efektivní průběh výchovy a vzdělávání se kterými jsou seznámeni všichni pedagogové. Dokumentace poradenského pracoviště je vedena pečlivě a přehledně. Efektivní je spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou. Výchovný poradce vede metodicky asistentku pedagoga, což bylo v průběhu vzdělávání patrné. Její podpora žáků v průběhu vzdělávání byla efektivní.

Zařízení má smysluplně nastavenou síť spolupracujících organizací. Partnerské vztahy se zřizovatelem, místními organizacemi, školami, dalšími školskými zařízeními a školskými poradenskými zařízeními přispívají ke zvyšování kvality vzdělávání a rozvoji osobnosti jednotlivých dětí. Zařízení úzce spolupracuje s pracovníky orgánu sociálně-právní ochrany dětí, Policií ČR a soudy. Účinnost spolupráce se zákonnými zástupci dětí je individuální, prioritou zařízení je však udržování a posilování vztahů dětí s osobami blízkými. Výchovně vzdělávací činnost zařízení je vhodně doplňována pobytovými akcemi, jejichž cílem je rekreační činnost a uspokojení zájmů dětí, ale i posílení skupinové soudržnosti.

Závěry

Vývoj školy / školského zařízení

- Byla dokončena modernizace prostorů pro rodinné skupiny včetně pořízení nového nábytku (pracovní stoly, uzamykatelné skřínky).
- Modernizováno bylo i materiální vybavení pro vzdělávání v základní škole, zejména v oblasti výpočetní techniky.
- Pořízení nového nábytku ve školní jídelně a rekonstrukce sociálních zařízení přispělo ke zpříjemnění pobytu dětí v domově.
- Byl upraven systém udělování a ukládání opatření ve výchově, kdy mírně převažují pozitivní opatření.
- Zkvalitnilo se vytyčování individuálních cílů dětí v programech rozvoje osobnosti dětí, které nyní umožňuje jejich průběžné kvalitní vyhodnocování.

Silné stránky

- Pravidelné odborné činnosti etopedů umožňují korekci disociálních vztahů a postojů dětí, umožňují změnu jejich hodnotového systému a napomáhají jim se začleněním do nové sociální skupiny.
- Pedagogové intenzivně realizují výuku v oblastech dovedností a postojů v souladu s potřebami žáků.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- U některých, hlavně začínajících pedagogů, byl patrný nedostatek pestrých metod a forem práce.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy / školského zařízení

- Zajistit další vzdělávání hlavně nekvalifikovaných pedagogů v oblasti využívání pestrých metod a forem práce. Umožnit jim hospitace u zkušených kolegů.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Jmenování na pracovní místo ředitelky Dětského domova se školou, základní školy a školní jídelny, Liběchov, Rumburská 54 s účinností od 1. 8. 2021
2. Úplné znění zřizovací listiny Dětského domova se školou, základní školy a školní jídelny, Liběchov, Rumburská 54 čj. MSMT-30617/2021-1
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 6. 12. 2022
4. Výroční zpráva o činnosti – školní rok 2021/2022
5. Výkaz R 13-01 o ředitelství škol podle stavu k 30. 9. 2022, Výkaz Z 14-01 o zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy podle stavu k 31. 10. 2022, Výkaz Z 17- 1 o činnosti zařízení školního stravování podle stavu k 31. 10. 2022, Výkaz M 3 o základní škole podle stavu k 31. 9. 2022
6. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání – „Výchovou k vědomostem“, platný od 1. 9. 2017
7. Vnitřní řád Dětského domova se školou, základní školy a školní jídelny, Liběchov, Rumburská 54 s účinností od 1. 10. 2022
8. Školní řád s účinností od 25. 5. 2018
9. Školní informační systém Bakaláři – školní rok 2022/2023

10. Rozvrhy hodin – školní rok 2022/2023
11. Třídní knihy – školní rok 2022/2023
12. Dokumentace školního poradenského pracoviště – školní rok 2022/2023 k datu inspekční činnosti
13. Zápisy z pedagogických rad – školní rok 2021/2022 a 2022/2023
14. Zápisy z hospitací – školní rok 2022/2023
15. Osobní dokumentace dětí umístěných ve školském zařízení v době kontroly, včetně programů rozvoje osobnosti dítěte, opatření ve výchově a žádostí zákonných zástupců o povolení pobytu mimo zařízení
16. Kniha úředních návštěv vedená od 1. 9. 2022
17. Kniha ostatních návštěv vedená od 1. 9. 2022
18. Kniha denní evidence zařízení od 1. 9. 2022
19. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti na školní rok 2022/2023
20. Týdenní plány výchovně vzdělávací činnosti od 1. 9. 2022
21. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2022/2023, Vyhodnocení dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků za školní rok 2021/2022
22. Hospodářská a mzdová dokumentace (Finanční vypořádání dotací poskytnutých státním příspěvkovým organizacím z 24. 1. 2022, Účetní závěrka sestavená k 31. 12. 2021 a k 30. 9. 2022, Mzdová inventura k období 11.2022, Stanovení finančních limitů na nákup potravin od 1. 1. 2022)
23. Personální dokumentace (pracovní smlouvy, doklady o získané kvalifikaci pedagogických pracovníků, doklady o bezúhonnosti a psychické způsobilosti zaměstnanců) - výběr
24. Dokumentace k zajištění BOZ (Protokol o inspekční kontrole tělocvičného náradí, posiloven, venkovních a dětských hřišť z 15. 11. 2021, provozní řady odborných učeben, záznamy o poučení žáků o pravidlech BOZ)
25. Kniha úrazů – elektronicky vedená za školní rok 2021/2022 a 2022/2023 k datu kontroly
26. Inspekční zpráva čj. ČŠIS-204/20-S

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jiří Holomek, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Blanka Šebestová, školní inspektorka

Ing. Dana Drlíková, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.